Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 163 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 21-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 21, 1979 No. 163 VOL. LXXXVI.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ПРИЙНЯВ РЕЗИҐНАЦІЮ ДЕЯКИХ ЧЛЕНІВ УРЯДУ, ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ДАЛЬШІ ЗМІНИ

Майкел Блументол

Джозеф Каліфано

Ґріффін Белл

Вашінгтон. — Минулого четверга, 19-го липня, президент Джіммі Картер прийняв „резиґнацію" секретаря скарбу Майкела Блументола, а на його місце найменував Г. Вілліяма Міллера, дотепершнього голову Федеральної Ради Резерв, як теж погодився на „резиґнацію" секретаря здоров'я, освіти і суспільної опіки Джозефа Каліфано, призначуючи на його місце Патришу Гарріс, дотепершнього секретаря мешканевих справ і міського розвитку. Блументол і Каліфано фактично не зрезиґнували добровільно, а президент Картер бажав їх резиґнації, бо вважав, що вони не підходять до його уряду, точніше, не співпрацюють задовільно з персоналом Білого Дому і самим Президентом.

Того самого дня зголосив свою резиґнацію генеральний прокуратор ЗСА Ґріффін Белл, близький і давній приятель президента Картера, але Белл вже раніше сам виявив бажання повернутися до приватної адвокатської практики. На його місце найменовано його дотепершнього заступника Бенджаміна Цілівеггі.

Як відомо, минулого вівтірка, 17-го липня, всі члени кабінету президента Картера, як рівнож дорадники Білого Дому і три урядовці, повноважні яких дорівнюють головам департаментів, заявили свою готовість зрезиґнувати зі своїх постів, на що Президент погодився, вважаючи, що в такий спосіб зможе перевести потрібну реорганізацію уряду, беручи до уваги різні зростаючі проблеми країни. Але у вівторок ще не було відомо чию резиґнацію Президент таки прийме, а кого залишить на їхніх попередніх постах.

Натомість у четвер, 19-го червня, президент Картер прийняв резиґнацію згаданих трьох голів департаментів, тобто Блументола, Каліфано і Белла, а політичні коментатори передбачають, що ще в п'ятницю могли „зрезиґнувати" секретар енергетики Джеймс Шлесінджер і секретар транспортації Брок Адамс. Можуть незабаром наступити теж і інші зміни, але коментатори вважають, що президент Картер залишить на їхніх постах державного секретаря Сайруса Венса, секретаря оборони Гарольда Бровна та Збіґнєва Бжезінського, дорадника Білого Дому в справах Крайової Безпеки.

Рішення президента Картера перевести поголовну зміну в його уряді викликало затривоження серед союзників Америки і спричинилося до упадку вартости доляра на міжнародних ринках.

Щодо реакції в обидвох Палатах Конґресу, то навіть велика кількість демократичних законодавців, не говорячи вже про республіканських, гостро критикують ці заходи Президента, твердячи, що вони підкопують довір'я серед союзників і країн „третього світу" до спроможности уряду ЗСА розв'язати проблеми країни, як теж підкопують довір'я до президента Картера як провідника держави не тільки серед чужинців, але і серед американського народу.

День раніше, тобто минулої середи, 18-го липня, повідомлено, що президент Джіммі Картер найменував Гамілтона Джордана, свого довголітнього політичного помічника, на шефа персоналу Білого Дому, що вважається за перший крок до сподіваних дальших змін в Уряді, після зголошеної тотальної резиґнації всіх його членів.

Рівночасно інформують, що Джордан у своєму першому урядовому акті на пості шефа персоналу передав членам Уряду сотні копій „формуляра оцінки штабу" з метою, щоб кожний із членів Уряду видав відповідну оцінку про підлеглих йому урядовців. У формулярі є рубрики про оцінку особистости, зрілости та льояльности кожного призначеного федерального урядовця і всі ці виповнені формулярі мали бути повернені новому „шефові штабу" Білого Дому, Гамілтонові Джорданові, вже цієї п'ятниці.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ ВІДБУЛА ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ

Торонто (ІС СКВУ). — У середу, 4-го липня ц. р., тут у приміщеннях бюра СКВУ відбулося чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ. Присутніми на засіданні були: президент СКВУ Микола Плав'юк, 3-ій заступник президента Василь Кирилюк, генеральний секретар інж. Василь Безхлібник, скарбник д-р Франко Мартинюк, член Президії Олександра Ковальська й адв. Богдан Долішній та представниця Світової Ради Суспільної Служби при СКВУ д-р Марія Квітковська.

В. Кирилюк поінформував, що прибутки з цьогорічної Травневої і Червневої Акції щойно тепер починають надходити до бюра СКВУ. По день 4-го липня одержано приблизно 5,000.00 долярів. Президія рішила продовжити висилання деклярацій на фонд СКВУ, як також видати грамоти тим жертводавцям, які вплатили більші суми.

Члени Президії обговорили акцію за деколонізацію СССР та вирішили склікати конференцію на кінець цього місяця для проведення аналізи дотепершнього перебігу акції та плянування її дальшого розгорнення.

Схвалено проєкт заяви в обороні Києво-Печерської Лаври, що її фірмуватимуть Українські Церкви, Комісія Прав Людини при СКВУ та Президія Секретаріяту СКВУ. Заява буде розіслана до міжнародних церковних установ. Рада для Справ Культури та Наукова Рада при СКВУ звернуться до ЮНЕСКО з протестним меморіялом у справі посиленої русифікації шкільництва в Україні.

Обговоривши потребу координації допомоги дисидентам з України, Президія постановила склікати конференцію для обміну думок у цій справі. Д-р Марія Квітковська опрацює проєкт цієї конференції від імени Світової Ради Суспільної Служби та представить його до остаточного схвалення Президією.

Порушено справу підготови до Олімпійських Ігрищ 1980 та рішено старатися про те, щоб українські інформаційні служби координували свою працю у видаванні відповідного інформаційного матеріялу.

Під кінець липня відбудеться чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ з участю її членів із американського терену.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ОКРУГИ ЛІГАЙ ВЕЛЛІ СВЯТОЧНИМ БЕНКЕТОМ ВШАНУЄ 85-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УНСОЮЗУ

Аллентавн, Па.(с. г.). — У четвер 5-го липня ц. р., тут у залі Українського Клюбу, відбулася нарада членів Управи Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Лігай Веллійської Союзової Округи. Наради відкрила і ними проводила голова Округи головна радна п-і Анна Гарас, а секретарі Степан Колодруб й Степан Муха протоколували їхній перебіг.

На вступі, голова Округи п-і Анна Гарас широко інформувала присутніх про перебіг нарад Головного Уряду УНСоюзу, які відбулися в травні ц. р. і в яких участь вона брала як головна радна. Вона інформувала секретарів про підвищення нагород за приєднування нових членів, за збирання членських вкладок, а також признання для Округ спеціяльних нагород. Вона також інформувала про устійнення відсоткової стопи для членів УНСоюзу, коли вони позичають в УНСоюзі гроші на купно домів.

Присутній під час нарад союзовий організатор Степан Гавриш говорив про організаційні справи цілости УНС, при чому найбільше уваги присвятив Відділам Лігай Веллійської Округи. В першу черги він поінформував, що від 1-го липня ц. р. Екзекутивний Комітет прилучив до Округи 143 Відділ в Ґрейт Медов Н. Дж., і тим самим Округа сьогодні об'єднує 12 Відділів з 1,700 членами. Відтак він висловив подяку присутнім секретарям за організаційні успіхи. Округа повинна в Ювілейному році приєднати 100 нових членів, а на день нарад було приєднаних вже понад 50 членів і тим самим є запевнення, що квота буде виконана з „гаком".

Присутні союзовці ставили ряд питань голові Округи й організаторові, які відносилися до загальних союзових проблем. З черги, згідно порядку нарад, широко продискутовано справу відзначення Окружним Комітетом 85 річчя УНСоюзу. По довшій речевій й конструктивній дискусії присутні одноголосно схвалили відзначити Ювілей УНСоюзу святочним бенкетом у суботу 6-го жовтня ц. р.. Бенкет з багатою програмою і танцями відбудеться у залях Американсько-Українського Горожанського Клюбу в Істоні, Па. На внесок секретаря 137-го Відділу й секретаря Окружного Комітету Степана Колодруба присутні відділові урядовці схвалили запросити на головного промовця під час бенкету довголітнього головного предсідника, а тепер почесного члена Головного Уряду УНСоюзу п. Йосипа Лисогора, який народився на території Округи, а саме в Нортгемптоні, Па.

На „Вовчій Тропі" проходять пластові табори

Ню Йорк (О. К-ин). — Дня 7-го липня ц. р. на пластовій оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгам, Ню Йорк, розпочалися цьогорічні виховно-вишкільні табори.

Табір новачок, який має назву „Новацтво мандрує", у числі 86 новачок та 17 членів булави, проходить під проводом комендантки пл. сен. Сонмі Слободян. Заступниці є ст. пл. Леся Слободян, а писар — ст. пл. Катруся Панченко.

„Діти українського народу" — це назва табору новаків, на якому таборує 76 новаків та 15 членів булави. Комендантом є пл. сен. Надя Кулинич, бунчужний — ст. пл. Всеволод Соколик, а писар — ст. пл. Аскольд Винників.

Юнацки таборують під проводом комендантки пл. сен. Софії Гевриk, а назва їхнього табору є „Запалала віра в серцях". У таборі є 77 юначок та 9 членів булави — заступниця комендантки є пл. сен. Ірина Гасюк, бунчужна — ст. пл. Уляна Суська, а писар — ст. пл. Марта Зелик.

„Лицарська честь" — це назва, яку вибрав собі табір юнаків (78 юнаків та 10 членів булави). Комендант табору є пл. сен Роман Копач, бунчужний — пл. сен. Борис Лоза, а писар — *(Закінчення зі стор. 4)*

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ БРОВН ЗАПЕВНЯЄ СЕНАТ ЩОДО МОЖЛИВОСТЕЙ ПЕРЕВІРКИ САЛТ II

Вашінгтон. — Секетар оборони Гарольд Бровн, складаючи свої свідчення перед Сенатською комісією закордонних зв'язків відносно підписаного у Відні президентом Джіммі Картером і Леонідом Брежнєвим американсько-совєтського договору про обмеження стратегічної атомової зброї, відомого під назвою САЛТ II, намагався переконати членів комісії в тому, що Америка буде спроможна перевіряти додержання Москвою постанов договору та що „для добрих шансів залишитись без виявлення, будь-який совєтський обман мусів би бути на такій малій скалі, що це не мало б жадного більшого військового значення".

Натомість сенатор Джон Ґлен, демократ з Огайо, твердив, що теперішні американські методи слідкування за викривання „навіть приблизно" не були б спроможні виявити совєтські порушення постанов договору відносно модифікації існуючих ракет з базами на землі.

Канада прийме більше число втікачів з Індокитаю

Оттава. — У середу, 18-го липня, уряд Канади подав до відома, що ця країна прийме 50,000 втікачів з Індокитаю до кінця наступного року, значно збільшуючи первісне число.

По зміну становища Канади повідомила міністер закордонних справ Флора МекДоналд, яка очолює канадську делеґацію на конференції в справі індокитайських втікачів, яка відбувається в Женеві, Швайцарія, з участю 73-ох країн.

Раніше Канади погодилась приймати тільки по 1,000 втікачів місячно. Однак, урядові вдалось домовитись з приватними установами щодо забезпечення втікачів працею, що й уможливлює збільшення числа цих нових поселенців. Як відомо, ЗСА погодились прийняти 84,000 втікачів до кінця цього року, але президент Картер звернувся до Конґресу за дозволом подвоїти це число.

Під час пресової конференції минулої середи Ф. МекДоналд гостро засудила В'єтнам, Камбоджу і Ляос за „насильне виводження" втікачів та загрозила припиненням будь-якої допомоги Камбоджі і Ляосові. Таку допомогу Канада припинила В'єтнамові після його інвазії Камбоджі.

93 в'єтнамські втікачі приготовляються до приїзду до ЗСА

Сінгапур. — 93 в'єтнамські втікачі, які перебувають на американському рятунковому кораблі „Сі Свіп", почали вивчати англійську мову в підготові до переїзду до ЗСА на постійне перебування. Однак, не зважаючи на запевнення американського уряду, що ця група „людей на човнах" буде допущена до ЗСА, влада Сінгапуру не дозволила їм на тимчасове перебування в цьому місті.

Згадану групу втікачів врятувала залога корабля „Сі Свіп" після того, як уряд Малайзії не дозволив їм причалити до берегів тієї країни. Втікачі твердять, що в дорозі до Малайзії їх пограбували тайляндські морські пірати, а малайзійські вояки побили човновиків групи та відібрали їхні гроші, перстені та інші речі.

„Ідеологічні працівники" УССР звітують...

Київ. — У київській „Радянській Україні" знаходиться рубрика п. з. „Вісті партійних організацій", де з різних областей поміщують „ідеологічні роздини". І так з Миколаївської области пишуть, що на методичній конференції ідеологічного активу секретар міського зосередила увагу на „ролі бійців ідеологічного фронту в мобілізації трудових колективів", а також закликала до підвищення „діловитости й конкретности пропаганди і агітації" во виду постанови ЦК КПСС „Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи".

Це ж саме й постановлено і в Донецькій області. У Тернопільській знову області на районному дні „ідеологічного працівника" до Заліщик прибула ціла „ідеологічна знать" пропагандистів, лектори, політінформатори, агітатори і культармійці... незлий перелік „штабу". Фотографії кращих „ідеологічних працівників" приміщено на „Дошці Пошани".

У Львівській області зібрався „ідеологічний актив" в справі політичних плякатів для використання „в ідейно-виховній роботі серед населення". Газета в дальшому пише, що „кращі пропагандисти району" біскалися над цим, що „на жаль мало ще випускають плякатів на атеїстичну тематику, на які особливий попит у школах, клюбах, бібліотеках, червоних кутках, кімнатах атеїзму". Вони також нарікали на низький рівень виконання „ідеологічних" плякатів, скаржилися на їхні запізнювання, а з цим втрату актуальности у „виховно-ідейній роботі".

Ціна золота переступила 300 долярів за унцію

Лондон, Англія. — У наслідок непевностей, які заіснували у Вашінгтоні після проголошення президентом Джіммі Картером його нового енергетичного пляну та зголошення готовости зрезиґнувати всіми членами його кабінету і старшими дорадниками, ціна золота на міжнародних ринках вперше перекрочила 300 долярів за унцію, а вартість доляра у відношенні до інших валют впала.

У середу, 18-го липня, ціна золота у Лондоні піднеслась до 301 доляра, а в Цюріху — до 302.15 дол. У той сам час вартість доляра впала до 1.80 західньонімецької марки, а один британський фунт продавався на міжнародних ринках за 2.28 дол., тобто на 10 відсотків більше, як сім тижнів тому.

Фінансові експерти Західньої Европи не приховують свого затурбовання упадком вартости доляра, побоюючись, що він може перестати бути базою міжнародної валютної структури. В Европі поширюються чутки, що Організація Країн-Експортерів Нафти (ОПЕК) задумує склікати надзвичайні наради для перевірки можливостей заміщення доляра іншою валютою у торгівлі нафтою.

У Вашінгтоні секретар скарбу ЗСА Майкел Блументол, один із 12-ох членів кабінету, які зголосили готовість зрезиґнувати, заявив, що зріст ціни на золото і упадок вартости доляра на міжнародних ринках віддзеркалює „атмосферу непевности" в столиці ЗСА.

Пошукують за двома свідками вбивства Карміна Ґалянте

Бруклин, Н.Й. — Кілька днів після вбивства Карміна Ґалянте, який здогадно був одним з важливіших провідників зорганізованого злочинства, тобто „Мафії", поліція далі пошукує за двома мужчинами, які мали бути наочними свідками цього вбивства. Разом з Ґалянте невідомі вбивці застрілили також його двох товаришів.

Поліційні власті заявили, що вони не мають жадних певних здогадів щодо ідентичности вбивців Ґалянте, якого вони схарактеризували як одного з найсильніших постатей зорганізованого злочинства.

Поліція ствердила, що вони шукають двох свідків, які були в ресторані під час стріляння в Брукліні. Два свідки — це Цезар Бонвентур і Вальдо Амато і поліція не знає, чи вони є замішані в цьому злочині чи вони невинними глядачами. Однак поліція має певне підозріння щодо їхньої ролі в цьому злочині. Вони не тільки не зголосилися до поліції, але поліція здогадується, що правдоподібно вони втекли з Америки, що вказувало б на їх причинність до вбивства, чи страх, що їх теж застрілять.

Обидва свідки, — твердить поліція, — є італійського походження і прибули до Америки в 1968 р. з того самого села в Сицилії. Поліція описує їх як „членів низької ранги" тієї злочинної організації, якою здогадно мав кермувати Ґалянте.

Поліційні експерти твердять, що Ґалянте вбили інші провідники зорганізованого злочинства тому, що він старався взяти під свою власну контролю їхні нелегальні підприємства в метрополітальному Ню Йорку.

ЩЕ ДО ДОПИСУ „МОЛОДІ УКРАЇНСЬКІ АКТИВІСТИ ЗУСТРІЛИСЯ З КАНДИДАТОМ НА ПОСАДНИКА"

У дописі, який появився у 139-му числі „Свободи" з 22-го червня ц. р., мало бути „архітект Роман Швед", а не „Роман Швед, студент архітектури".

Французька жінка вибрана на голову Европейського Парляменту

Страсбурґ, Франція. — Сімон Вейл, колишній член французького уряду, була вибрана на голову Европейського Парляменту, одержуючи 192 голоси на всіх 377 управнених до голосування.

П-і Вейл є однією з найбільш популярних політичних діячів від часу її іменування на пост міністра здоров'я Франції в 1974 р. і були сподівання, що вона заступить прем'єр-міністра Реймонда Баре після парляментарних виборів із 1978 р. Одначе, помимо натисків з усіх середовищ, п-і Вейл відмовилася очолювати французький уряд.

Її популярність зростала в першу чергу з уваги на її виконування обов'язків як міністра здоров'я, де вона виявила одвертість, об'єктивність та справедливість, що зробило велике враження навіть на її політичних противників. Під час п'ятьох років на пості міністра здоров'я, що уважається одним з найтрудніших постів, п-і Вейл заслужила собі на загальне признання як людина, що виконує своє завдання без зайвих політичних компромісів чи інтриг.

Завданням голови Европейського Парляменту — це в першу чергу функція предсідника під час парляментарних дебат. Однак, п-і Вейл може відіграти важливу ролю, поборюючи намагання Ради Спільного Ринку відібрати деякі прерогативи Европейського Парляменту.

СССР посилює натиск на арабські країни, — твердять китайці

Пекін. — Офіційні пресові агентства Китайської Народної Республіки обвинувачили Совєтський Союз у втручанні у внутрішні справи Афганістану, Ірану й Туреччини та посиленні натиску на арабські країни „в час, коли цілий світ є в кігтях енергетичної кризи".

„Швидкі і важкі кроки, „полярного ведмедя', який прямує у південному напрямку, чути в шатрах мусулманів", — заявили китайські агентства у неділю, 15-го липня, пригадуючи, що в першій половині цього року Афганістан, Іран і Туреччина, які поділяють кордони СССР, відчули „збільшений натиск з півночі".

Минулого року, твердить агентство, Совєтському Союзові „вдалось успішно інтервеніювати в Афганістані",додаючи,однак, що зростаючий збройний спротив мусулманів проти прокомуністичного режиму Афганістану „може обернути совєтський успіх у невдачу". Совєтський Союз продовжує „сіяти зерна незгоди" в Ірані та в Туреччині, — твердять офіційні агентства КНР.

Ці заяви дивують політичних спостерігачів, бо уряд КНР уміжчасі погодився на започаткування переговорів з СССР у справі покращання відносин. Переговори мають початись у Москві в половині вересня і продовжуватимуться в Пекіні. Як відомо, минулого квітня КНР відмовилася відновити 30-літній договір дружби з СССР, уважаючи, що цю пору існують нові проблеми, які вимагають негайної розв'язки.

ЩЕ ДО ВІСТКИ „ВИШКІЛЬНІ ТАБОРИ НА ВОВЧІЙ ТРОПІ"

У вістці, яка появилася у 151-му числі „Свободи" зі суботи, 7-го липня ц.р., не зазначено, що два вишкільні табори, а саме на новацьких виховників і гніздових, зорганізувала ст. пл. Маруся Дармограй, референт Новацьких вишколів при КПС в Америці. Вона теж була інструктором на цих таборах.

У ЛЬВОВІ ПОБУДУЮТЬ ПІДЗЕМНИЙ ТРАМВАЙ

Львів. — Тут споруджують шляхопровід на перетині вулиці Першого травня і Сяйва. Подібна праця проводиться на Скнилівському шляхопроводі, — інформує київська „Радянська Україна".

З метою розвантаження центральної частини міста, яка є історично-архітектурним заповідником, споруджать два діяметри підземного трамваю. Розробляють різні проєкти і вже наступного року, — пише газета, — збудувати тунелі та станційні комплекси. Загальна довжина трамвайних колій збільшиться на 32 кілометри.

ВІДБУДЕТЬСЯ МАНІФЕСТАЦІЯ БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ З НАГОДИ ТПН

Ню Йорк. — Як уже інформовано, в неділю, 22-го липня, в год. 1-ій, тут біля Статуї Свободи відбудеться маніфестація з нагоди 20-х роковин Тижня Поневолених Націй, що її влаштовує організація Американці за Визволення Поневолених Націй. У рамках маніфестації відбудеться протестаційне віче проти переслідувань і русифікації в Україні. Під час маніфестації і віча виступить ряд українських та інших громадських-політичних діячів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 с міс. За кожну зміну адреси — 25 с. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Питання довір'я і самодовір'я

Хоча з перспективи кількох днів важко оцінити повний імпакт недавніх промов президента Джіммі Картера на довшу мету, то з його виступів на телебаченні і по радіо, як теж у Канзас Ситі і в Детройті та з деяких змін в колі його найближчих дорадників, включно з членами кабінету, ясно пробивається бажання отрясти країну з маразму духовного застою, економічної непевности і політичної апатії.

Сам підбір слів і фразеології президента Картера, його жестикуляція і проповідницький тон промови, яку передавано з Білого Дому по радіо і телебаченні, вказують на глибоке затурбовання Президента станом країни і можливо його власною долею на цьому пості. Не без спеціяльного наміру вжив президент Картер кільканадцять разів слова „криза", „довір'я" і „самодовір'я" та відкликався до прикладів з історії ЗСА, коли їхнє населення під проводом великих державних мужів зуміло перебороти різні кризи. До такого зусилля закликав він тепер, прирікаючи, що й він сам внесе належні зміни у способі його політичного життя, у кермі державою, у відношенні до народу. Деякі із цих заповіджених змін прийшли на початку тижня, у виступах президента Картера в Канзас Ситі і в Детройті, де він заповів боротьбу за „енергетичну незалежність", та у його настанові до кабінету і старших дорадників, які мабуть не завжди виказували йому повну льояльність, а часом „пасли задніх", як це зауважили деякі політичні аналітики.

Проголошуючи комплексний енергетичний плян на майбутні десять років, президент Картер старався не бити на сполох, а поставити ряд передумов, виконання яких повинно причинитися до розв'язки не тільки енергетичної кризи, але й таких пекучих економічних проблем, як інфляція, загрожуюча рецесія, безробіття тощо. Для цього американському народові слід відзискати самодовір'я, які довір'я до уряду, що він спроможний вив'язатися добре з кризових моментів.

Посередньо президент Картер сам вдарився в груди, так би мовити, бо ніде правди діти, однією з головних причин затрати довір'я до уряду є власне його частий брак ініціятиви, нерішучість, коливання, зволікання і частогусто наголошування друго і третьорядних питань у внутрішній і закордонній політиці. Цей факт, що за останніх кілька років надщербилось довір'я до Америки серед інших країн, зокрема її союзників, як і це, що „в рукавичках" трактується злонамірені потягнення деяких країн т. зв. „третього світу" та комуністичного бльоку, які не приховують свого антиамериканізму, також причинився до затрати довір'я населення Америки не так до своїх власних сил, як здібности політичних провідників дати гідну відсіч всіляким міжнародним піратам. Від своїх провідних мужів американський нарід вимагав і вимагає зрозуміння політичної сили і її належного примінення, зрозуміння людської вдачі і її відношення до політичних процесів у даний історичний момент. З останніх виступів президента Картера виходить, що він таки починає розуміти поняття влади і вимоги народу, навіть якщо він добачає в ньому затрату самодовір'я.

Очевидно, не можна не добачити і цього факту, що популярність президента Картера серед населення значно зменшилась, що не є доброю прогнозою під кінець його першої каденції у передвиборчому році. Хоча президент Картер ще офіційно не проголосив своєї кандидатури, немає сумніву, що він бажав би залишитись на цьому пості на законом дозволеному йому другу каденцію. Тому й не можна відкидати можливости, що це своєрідне „пробудження" в Білому Домі прийшло власне в час, коли починають закроюватись передвиборчі кампанії. У тому нічого злого, коли взяти до уваги характер і природу американського політичного процесу. Однак хочеться вірити, що президент Картер, його дорадники та інші провідні діячі керуватимуться мотивами, які віддзеркалюють найкращі вартості, надбання і стримління американського народу і шукатимуть розв'язок до дуже конкретних проблем конкретними засобами у довір'ї до себе і до народу, який вони репрезентують. Це й є головною передумовою успіху.

Іван О. Флис

ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ ІЗ ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ

(2)

У першій частині цієї розповіді я подав всі події, що відбувалися у п'ятницю, 27-го квітня 1979 року, тобто в тому дні, коли совєтська влада випустила на волю Валентина Мороза і аж до того моменту, коли ми ввійшли до Мороза в готелі Пляза біля Об'єднаних Націй.

Ми, тобто пані Уляна Дячук, п. Володимир Сохан і я, прибули до готелю Пляза біля Об'єднаних Націй біля год. 7:30 вечора і зразу поїхали на 37-ий поверх. Там представилися членам служби безпеки з Державного департаменту, а тоді амбасадор МекГенрі запровадив нас до кімнати Валентина Мороза. Нас поінформовано, що він є в лазничці і голиться. Амбасадор МекГенрі попросив нас почекати, а сам вийшов з кімнати.

І ми чекали...

До кімнати ввійшов В. Мороз. Завваживши нас, він підійшов і, глянувши на нас допитливими очима, немов питав: „Хто ви".

Ми встали. Я підійшов до Валентина Мороза, стиснув йому руку і сказав: „Ми прийшли сюди з Українського Народного Союзу. Вітаємо Вас, як нашого дорогого гостя у вільній Америці. Дуже радіємо тим, що нарешті Ви є на волі, тут з нами. Називаюся Іван Флис і я є предсідником Українського Народного Союзу. А це є пані Уляна Дячук — наш касир, а це п. Володимир Сохан — наш секретар". Пані Уляна підійшла до Мороза, привітала його теплими словами і, обнявши, поцілувала в обличчя. Наступний був Володимир Сохан. Він подав В. Морозові руку і також привітав його зворушливими словами. В одній хвилині мені здавалося, що їхні руки на мент застигли в сильному стиску.

Валентин Мороз сказав: „О, Український Народний Союз. Я багато чув про Український Народний Союз і про його працю для добра українців в діяспорі".

Ми посідали і завели розмову про його подорож.

Тут я не буду перелічувати всього, що сталося у цей пам'ятний вечір, бо все було докладно подано в „Свободі" від 1-го травня 1979 року.

Пані Уляна Дячук не поспитала Мороза, що йому потрібно з одежі. Натомість, вона звернулася до нього, щоб показав, який одяг дали йому совєтські чинники, видалюючи його з країни. З того, що вона побачила, сама склала листу конечних речей, таких як сорочки, спідня білизна, шкарпетки, краватки і т. п. Закуп убрання і черевиків відкладено на пізніше з огляду на те, що їх конечно було приміряти.

Завжди коли розмова є цікава і стимулююча, час минає дуже скоро. У такій атмосфері пройшло майже дві години. У тому часі служба безпеки повідомила нас, що до них зголосилися два чоловіки, які хотіли б привітати Мороза і при тому запиталися, чи ми можемо за них поручити. Тоді пані Уляна вийшла зі службою безпеки і поручила за цих двох людей. І до кімнати ввійшли разом з нею головний радний УНСоюзу і заступник голови УККА д-р Аскольд Лозинський і мгр Борис Потапенко, директор Інформаційного Бюра СКВУ при Об'єднаних Націях. Опісля до кімнати прийшли редактори Євген Федоренко, Зенон Снилик і Рома Сохан-Гадзевич. Редактори передали Морозові примірник „Свободи". Мороз підвів вгору „Свободу" і сказав: „Перший раз я читаю „Свободу" на свободі." Рома Гадзевич робила знімки нам й іншим відвідувачам.

Аскольд Лозинський попросив дозволу, щоб Мороза могла тепер привітати невеличка група делеґатів з організацій Українського Визвольного Фронту, в склад якої входили пп. Дарія Степаняк (ОЖ ОЧСУ), Іван Кобаса (СУМА), Ігор Зварич і Оксана Дацків (ТУСМ). Як могли б ми не дозволити п-і Дарії Степаняк привітати Мороза. Вона ж була головою Комітету Українських Жіночих Організацій Оборони Політичних В'язнів, який влаштовував у Ню Йорку цілий ряд голодівок. Її світлина з однієї такої голодівки була поміщена в нюйоркських щоденниках і напевно здобула для нашої справи мільйони симпатиків. Ми погодилися. Делеґати привітали Мороза квітами і сльозами в очах.

Представників американської преси не допущено зустрітися з дисидентами аж до часу після пресової конференції, яку заплянована на 11-ту годину ранку наступного дня. Із тих то й причин не допущено до кімнати В. Мороза і ред. Ігоря Длябогу, він бо подав себе, як член преси. На наше прохання, ред. Зенон Снилик погодився бути перекладачем на згаданій пресовій конференції.

Кожен із нас присутніх мав можливості і нагоду говорити з Морозом.

Запевнивши Мороза, що ми прийдемо до нього знову вранці, а при тому свідомі, що все, що йому під цю пору найбільше потрібно, то відпочинку, ми побажавши йому доброї ночі, вийшли.

Заки ми ще вийшли з кімнати, В. Мороз запитався, чи хтось з нас може позичити йому годинника, яким він міг би користуватися. Без найменшої застанови, я здіймив з руки годинник, і вручивши його Морозові, сказав: „Прошу, візьміть, це для Вас".

Згадую це не тому, щоб показати великодушність, а тому, що цей мій жест був символічним — подібним до того всього, що ми зробили для Мороза на протязі 11-ох днів його перебування з нами. Ми, члени Екзекутивного Комітету, члени Редакційної Колеґії і працівники нашої Головної Канцелярії прийняли його сердечно і все те, що робили для нього, то зі щирого серця.

СУБОТА — 28-го квітня 1979 року

Ми домовилися, що будемо в кімнаті В. Мороза о год. 10-ій ранку. Я прийшов до вестибюлю готелю уже о год. 9:30 ранку. Там я застав багато українців, між ними мгра Івана Базарка, адміністративного директора УККА, Блаженнішого Митрополита Мстислава Скрипника, редактора-емерита Антона Драгана і д-ра Володимира Душника, редактора „Українського Квартальника". Привітавшись, я забрав їх та з іншими ми поїхали на 37-ий поверх, де я заручив за них у служби безпеки. Ми всі пішли до кімнати В. Мороза, де застали його в оточенні натовпу українців. Надя Світлична теж вже там була. Мені важко досьогодні збагнути, яким робом ті люди дісталися туди і хто за них заручив. Бож всюди вуло повно людей.

У той час, коли ми приготовляли В. Мороза до пресової конференції, нас поінформовано, що він дав згоду представникам Комітету Оборони Мороза з Філядельфії (які прийшли відвідати його попереднього вечора, після того, як ми відійшли додому) взяти участь у давно заплянованій демонстрації „Звільніть Мороза", що має відбутися у Філядельфії саме в цю суботу, о год. 2-ій по полудні.

На мою думку, це було нефортунне рішення хоч би з огляду на те, що ми плянували, щоб цього по полудня Мороз перейшов лікарські оглядини. А також я поважно сумнівався, чи вспіємо прибути до Філядельфії на год. 2-гу по полудні. Однак якщо туди й поїдемо, то постараємося бути там на год. 4-ту по пол.

Пресова конференція для 5-ох дисидентів відбулася о год. 11-ій ранку, під гострими, гарячими світлами камер. Мороз повівся чудово. „Нарешті, — ми говорили між собою, — совєтська влада випустила правдивого і ревного націоналіста". Ред. Зенон Снилик дуже добре вив'язався зі свого завдання, як безпосередній перекладач.

Під час пресової конференції прийшла пані Уляна Дячук з своїм чоловіком інж. Володимиром, який приніс валізу повну одягу для Мороза; вона ще попере

(Закінчення на стор. 3)

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА М. ЛІВИЦЬКОГО НА 8-ІЙ СЕСІЇ УНРАДИ

(У скороченні)

(3)

„Політичні мотиви розв'язання УНРади полягають в тому, що Президія винесла ухвалу про прийняття до УНРади партійних груп УНДО п. Яворського й УРДП п. Воскобійника без того, щоб вони задовольнили дві основні умови: прийняли резолюції 7-ої Сесії УНРади й вияснили проблему своєї приналежности до т. зв. Українського Демократичного Руху.

„Політичні умови, що їх мали задовольнити згадані партійні групи, синтетично можна зрезюмувати в наступних вимогах. УНДО п. Яворського й УРДП п. Воскобійника повинні були формально зобов'язатися, що вони: а) відкидають теорію, що УССР є українською державою і продовженням та спадкоємцем УНР і заперечують її законність; б). Відмовляються від тези „перетворення УССР в УНР", яка з тієї теорії випливає; в). Відхиляють федералістичну тезу „перетворення СССР у справжній вільний союз незалежних республік"; г). не орієнтується на ілюзорну „лібералізацію" і „гуманізацію" совєтського режиму і на „ліберальну" реформу конституції СССР (нова брежнєвська конституція завдала нищівний удар цим ілюзіям); ґ). підтримують всі вияви національного руху спротиву в Україні — леґальні і нелеґальні — але орієнтуються на підпільний рух спротиву, котрий бореться за суверенну українську державу; д). Обстоюють погляд, що українська визвольна політика не сміє достосовуватися до наявної міжнародної коньюнктури і до політики коекзистенції між Заходом і Сходом, а мусить діяти суверенно, висуваючи перед зовнішнім світом ідею відновлення суверенної й соборної української держави; е). виключають марксизм-ленінізм з основних ідеологічних положень українськoї національно-визвольної боротьби; є). виступають з Українського Демократичного Руху, належання до якого є несумісне з їхнім членством в УНРаді, тим більше, що, як виходить зі збірника ч. 2 „Конґресу української вільної політичної думки", Український Демократичний Рух у свій ідеологічний багаж включає і марксизм-ленінізм.

„Розв'язання УНРади не є ніякою трагедією. Воно є нормальним заходом, передбаченим „Тимчасовим Законом".

Кінець цитати з листа д-ра Федорончука.

Я особисто, але й хіба всі тут присутні, ми фанатично переконані в потребі існування і дії ДЦентру УН-Республіки і не можемо допустити до його перетворення у якийсь комітет. В цьому місці я ще раз повторюю: чому маємо так мало підтримки в людях і фондах в українській діяспорі?

Чому нам потрібні Державний Центр з екзильним Урядом? Присутній тут ред. Гайвас висловився недавно так: „Щоб не починати всього з самого початку". Розвиваю цю думку: щоб не починати з самого початку нашої державницької справи і щодо зовнішнього світу і щодо українського народу.

Україну порівнюють часом до африканських країн: чому, мовляв, африканські країни мали і мають підтримку Заходу щодо здобування незалежности різних держав в Африці, а Україна цього не мала і не має й досі? Але це порівняння не має підстав. Наставлення Заходу щодо африканських країн можна пояснити, поперше, реакцією на расистську політику Гітлера, подруге, конкуренцією між Заходом і Сходом. Щождо України й інших поневолених народів у СССР, то я не завагаюся сказати, що Захід віддав нас на поталу Москви — діючи в цьому випадкові проти своїх власних життєвих інтересів. І це мимо висловів симпатій до нашої визвольної справи з боку парляминтаріїв різних країн. І хоч ці висловлювання спричинені часом виборчими спекуляціями, проте ми мусимо бути вдячні і за це і далі працювати, щоб цих висловів симпатій було якнайбільше і щоб вони переходили зі слів у діло. І тому ми, українці, мусимо, поза різними іншими заходами, мати установу, яка своєю політичною дією і навіть самою назвою (екзильний Уряд) свідчить про те, що ми боремося не лише за людські права і за покращання умов життя в нашій батьківщині (звичайно, також за це), але що ми боремося насамперед за відновлення самостійної і соборної, демократичної української держави.

Щодо українського народу на батьківщині, то Валентин Мороз висловлюється досить оптимістично. Але, чи не варто нам забезпечитися від того, щоб у майбутньому не було отих болісних „шукань", які були в провідних українських політичних колах на початку революції 1917 року. Державний Центр Української Народньої Республіки є екзильним Урядом дає готову ідею, яка вимагає — без жадних шукань і вагань — відразу приступати до будування і закріплювання відновленої держави.

Згадуваний вже тут ред. Гайвас недавно говорив, що в 1917 році нам було б далеко легше, якби після

(Закінчення на стор. 4)

З НАШИХ БУДНІВ

З ОЛЬГИ — ІГОР

Розповідали мені недавно на „Кобзярівці", як то в одному нашому селі, — ще за панської Польщі, розуміється, відбувалася святочна академія в пошану княгині Ольги, що, на інтервенцію команданта польської поліції, замінилася в академію на честь князя Ігоря... Фактично, управа місцевої читальні „Просвіта" внесла до повітового староства прохання про дозвіл на вшанування пам'яті Ольги Бесараб, в річницю її смерти, яке-то прохання повітовий уряд „змісця" відкинув. Тоді, за порадою о. пароха, управа читальні вирішила попробувати щастя з св. Ольгою. „З рефератом", як тоді говорили, запрошено адвокатського конципієнта з Б., мгра В.Г., що на громадській роботі, як то кажуть, зуби свої з'їв. Громада поклала велику надію на його адвокатську й громадську виробленість що він, мовляв, доповідаючи про цю, першу Ольгу, не завагається присвятити кілька теплих слів і цій другій — Бесараб.

Дозвіл на вшанування св. Ольги прийшов, але це ще не розв'язувало справи, бо не раз уже таке траплялося, що поліція „показувала роги" в останньому моменті. Так сталося і цим разом: ледве хор відспівав „Засяло сонце золоте" і ще дві патріотичні пісні, як тут немов би з-під землі виріс командант поліції в службовій формі, з пасочком під бородою, і подав святочному промовцеві шматочок паперу...

Пан маґістер В. Г. прочитав писульку, зідхнув, розвів безпорадно руками і промовив до народу такими словами:

— Святочна Громадо! В останній хвилині, як бачите, пан командант доручив мені урядове письмо, що мій реферат про святу Ольгу забороняється. Отже, академія може далі відбутися, тільки реферату про княгиню Ольгу не буде. То я скажу кілька слів про її небіжчика-чоловіка, київського князя Ігоря. Це був великий і славний володар, він поширив межі княжої держави на схід, захід і полудне, біда тільки, що задерся із дерев'янами, які роздерли його живцем, прив'язавши до двох дубків, за те, що накладав на них високі податки. Як колись, в давні часи, наші люди не любили платити податків, так не люблять їх і тепер, коли на їхні голови сиплються всякі драчки і болячки!..

— Правда! свята правда! — почулись звідусіль одобрюючі голоси, піднялися рясні оплески. Народ розходився піднесений на дусі, хоч і „реферат" фактично не відбувся.

Ікер

І. Витвицький

З ПРИВОДУ ОДНОГО ЮВІЛЕЮ В СССР

[1]

Ювілеї, як відомо, ніколи не переводяться. Зокрема тоді, коли подія, яку відзначується має особливу вагу. Оце не так давно в Совєтському Союзі святкували величаво 300-ліття Переяславського Договору, а ось у цьому році відзначають уже 325-ліття тієї події.

Як тоді, так і тепер появилась з цього приводу сила силенна всякої пропаґандивної літератури. На порядку дня є теж різні зібрання, зустрічі й конференції, на яких здебільша перемелюють те, що було проголошене в програмових тезах 25 років тому.

У цьому пляні в січні ц. р. відбулись у Києві м. і. врочисті збори, що їх вшанували своєю присутністю делеґати Російської Федерації і „столиці нашої батьківщини міста Москви", а далі ціла ґвардія режимної знаті з товаришем Щербицьким на чолі і навіть представники „прогресивних українських організацій за рубежом". Із святочною промовою і чолобиттям виступив Щербицький, який на всі вгавав запевнювати про священну дружбу і єдність українського народу з „великим російським", не забуваючи при тому згадати й про „великий радянський народ", тобто спільний знаменник, під який тепер слід підтягнути оба ці народи.

Як згадано, в 1954 році 300-річчя „возз'єднання" України з Росією було задокументовано спеціяльними тезами (всіх 21), що їх проголосив ЦК Компартії Союзу. Так от у вступі до тих тез зазначено, що: „Переяславський Договір — історичний факт, яким була завершена тривала боротьба волелюбного українського народу проти іноземних поневолювачів за возз'єднання з російським народом у єдиній російській державі". А далі: „Навіки зв'язавши свою долю з братнім російським народом український народ врятував себе від іноземного поневолення і забезпечив можливість свого національного розвитку". (Еґеж так і сказано).

У тезі 6-ій сказано, що: „Возз'єднання України з Росією не зважаючи на те, що на чолі Росії стояв цар і поміщики мало величезне прогресивне значення для дальшого політичного, економічного й культурного розвитку українського й російського народів". Та не тільки це, а й те, що: „Україна була врятована від поневолення шляхетською Польщею і поглиблення султанською Туреччиною".

А на закінчення „єдиноправильний" висновок, що: „Радянський Союз являє собою запалюючий приклад країни, в якій уперше в історії людства розв'язано національне питання".

Отож, як бачимо, сказано ясно й зрозуміло. Краще не скажеш. Виходить, що цей славетний договір не тільки вможливив хід проґресу в Україні, а просто врятував український нарід від загибелі. Складається враження, що цей нарід можливо вже й... не існував би, якби не... допомога й опіка братнього народу. От із вдячности за те український нарід повинен тепер злитись із „великим братнім".

Із нагоди ювілейних святкувань був поширений „лозунг" — „навіки разом", що його постійно повторюють до зануди. Все ж таки про „радянський народ" у той час ще не згадувано. Ймовірно тому, що цей новотвір перебував тоді ще в початковій стадії народження. Це м. і. теж один із доказів, як проґресувало „возз'єднання" за останніх 25 років — від Кириченка до Щербицького.

Питання про суть і характер Переяславського Договору достатньо досліджене в українській і неукраїнській науці. Договір цей, хоч і привів до цілого ряду непередбачених і вагомих наслідків, очевидно не мав такого характеру, як йому намагається надати совєтська пропаґанда. Жадна із договірних сторін і зокрема Хмельницький із козацькою старшиною не думали про якесь об'єднання українського народу з московським та й нічого подібного не плянували.

В українській історичній науці загально прийнято погляд, що цим договором Хмельницький погодився на протекторат московського царя над Україною, а точніше над тією її частиною, яка була під владою Війська Запорозького. Договірними сторонами були гетьман і Військо Запорозьке з одного боку і московський цар Олексій Михайлович з другого. Про якесь волевиявлення українського народу, всупереч совєтській пропаґанді, яка слово „народ" відміняє на всі лади, очевидно говорити не приходиться.

Коли ж беремось оцінювати цей договір, то зрозуміло, що мусимо підходити до цього з такими критеріями, які відповідали б тогочасній дійсності. Не можемо робити цього зі становища сучасности, ані навіть із становища Тараса Шевченка, який не знаходив для гетьмана доброго слова. („Амінь тобі великий муже, великий славний та не дуже" — писав він згадуючи Хмельницького в одній із своїх поезій).

Не важко уявити собі трудне положення гетьмана, який у висліді переможної, але не закінченої війни з Польщею створив державу. Таким чином постала вперше на землях України держава сперта на національній основі, тобто політична формація модерного типу. Але перебуваючи в стадії формування, вона ще несконсолідована і очевидно без державних традицій. Офіційно вона звалась Військо Запорозьке. Війська Запорозького Украйною називали її московські посли у своєму звідомленні з Переяслава. Пізніше її стали популярно звати Гетьманщиною. Вона постала на території, яка до Люблинської Унії входила в склад Великого Князівства Литовсько-Руського, а після унії перейшла під безпосередню владу польської корони. Влада на цій території опинилась революційним шляхом у руках Хмельницького та його війська. (Офіційний титул гетьмана був Гетьман Війська Запорозького). Нарід, що проживав на цій території продовжувано по традиції називати народом руським. (Так називав його й Хмельницький). Москалі називали козаків черкасами, а українців взагалі теж часом черкасами, інколи білорусами, а пізніше малоросами. Так само територію вони спершу називали Білою Руссю, а пізніше Малоросією. Серед народу ж прийнялась для неї назва Україна. (До речі ця назва, окрім одного кореня „край", із словом „окраїна" нічого спільного не має).

Ця новопостала козацька держава перебувала під натиском постійної загрози з боку Польщі, яка всіми силами намагалася здавити „хлопський бунт". А коли ще зважимо, що союзник Хмельницького кримський хан разом із своєю ордою був головно зацікавлений у грабежі й ясирі та не вагався зрадити свого партнера, коли тільки для того траплялась добра нагода, то зможемо уявити собі в якому положенні ця новонароджена держава знаходилась.

Хоча події того часу назагал відомі, не зайво буде їх коротко пригадати. Отож, як знаємо, Хмельницького винесла на вершини хвиля початкових перемог. Вони відкрили перед ним можливості й перспективи, яких він не передбачав, а тільки згодом почав їх собі усвідомлювати. Після катастрофічних поразок весною 1648 року на Жовтих Водах і під Корсунем, а пізніше під Пилявцями, Польща опинилась у скрутному положенні, що його ще й поглиблювало безкоролів'я по смерті Володислава IУ із шведського роду Вазів. Наближалась елекція і Хмельницький піддержував кандидатуру Яна Казимира, молодшого брата Володислава. У своїх листах до короля попереднього і опісля до наступного гетьман запевнював про своє вірнопідданство, а тільки жалівся на самоволю шляхти й маґнатів.

Однак згодом, зокрема після тріюмфального в'їзду до Києва, у нього наступила психічна зміна. Він почав усвідомлювати свою особливу місію й відповідальність. У лютому 1649 року, приймаючи посольство київського воєводи Киселя, Хмельницький заявив: „Виб'ю з лядської неволі народ весь руський. А що перше о шкоду й кривду свою воював, тепер воювати буду о віру православную нашую". А закінчив він цю заяву так: „Правда, що я малий, незначний чоловік, але мені Бог дав, що я єдиновладний Самодержець Руський".

Чергова фаза боїв була для гетьмана менше щасливою. Головно з причини сепаратних договорів татарського союзника. Біля Зборова, коли польській армії загрожував розгром в оточенні, хан вирішив, що йому кориснiше буде піти на замирення з королем, що він і зробив. Хмельницькому не залишалось нічого іншого, як і собі заключити угоду з поляками, відому під іменем Зборівської.

[Продовження буде]

СУА влаштовує Літературний Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевих

Ню Йорк (Діловий комітет). — Союз Українок Америки влаштовує Літературний Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевих на твір — історична повість або оповідання, який повинен мати позитивне державницьке насвітлення, при чому тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії.

Твори у трьох примірниках, переписані на машинці, треба надсилати до 31-го грудня ц.р. Допущені до конкурсу теж уже друковані твори. Склад Жюрі буде поданий своєчасно. На нагороди включено нерозділену суму з попереднього конкурсу, так що вона виноситиме 800 долярів. Твори проситься надсилати на адресу: UNWLA, 108 Second Ave., New York, N.Y., 10003.

ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ...

(Продовження зі стор. 2)

днього вечора устійнила, що йому конечно потрібно.

Після пресової конференції, Мороз повернувся до своєї кімнати, де переодягнувся. Пані Уляна Дячук вибрала для нього сорочку і краватку, що найкраще підходили до його вбрання, пошитого в Болгарії.

Часу залишилося дуже мало і ми мусіли вже від'їздити до Філядельфії, якщо ми мали взяти участь у демонстрації.

Численна делегація від Організацій Українського Визвольного Фронту вітала В. Мороза квітами. З огляду на дуже обмежений час, ми просили їх, щоб вони скорочувалися у своїх привітах.

У міжчасі нас повідомили представники Державного департаменту, що ми можемо забрати В. Мороза під нашу опіку, коли тільки захочемо. Такий оборот справи був для нас несподіванкою. Зразу я порадився з членами нашої Екзекутиви, касиром Уляною Дячук і секретарем Володимиром Сохaном і ми вирішили, що Мороз замешкає в мене з огляду на догідне положення мого дому, як теж тому, що маю відповідну для нього кімнату. Ми вважали, що коли В. Морозові вже знудиться перебувати в мене, то примістимо його на Союзівці, де він зможе відпочити, а при тому матиме догідні умови і багато часу на писання.

Зібравши всі речі Мороза враз із цілою масою квітів, ми при допомозі працівників Державного департаменту, приготовили все, щоб запакувати до мого авта.

Коли ми вийшли з готелю, В. Мороз побачив дуже зворушливу картину. Біля готелю зібралися члени ТУСМУ, Пласту і СУМА в одностроях, і тримавши понад головами українські прапорчики і квіти, спонтанно і з ентузіязмом його вітали. Співали український національний гимн, дарували йому квіти, причепили на його вбрання тризуб. Дослівно, в очах кожного блистіли сльози, зокрема вони котились по гарних, молоденьких обличчях тусмівок, пластунок, сумівок. Це була незвичайно зворушлива хвилина — кожен хотів доторкнутись до нього, обняти і поцілувати його, стиснути його руку, або прямо тільки його побачити. Я ще ніколи перед тим не бачив такого обожання.

Молодь дуже довго старалася, щоб його звільнили, і свято вірила, що це колись станеться. І врешті ця хвилина прийшла — він був поміж нею. Тому вона й не могла здержатися, щоб не показати йому своєї любови.

При допомозі персоналу Державного департаменту, ми запровадили В. Мороза до гаражу, де було авто, забравши і його речі. Там В. Мороз, разом із п. Володимиром Сохaном, мгр Іваном Базарком і пані Уляною Мазуркевич, головою Філядельфійського Комітету Оборони Мороза сіли до мого авта і вирушили до Філядельфії.

Як у авті, так і під час наступних 10-ох днів, ми мали змогу говорити з В. Морозом. В авті, розмовляючи з ним, ми вимінювалися думками і поглядами. Назовні він був наскрізь зайнятий повним використанням засобів масової інформації для української справи. Тут мушу признатися, що під час наших розмов у авті, чи при інших нагодах, я старався переконати Мороза, щоб він не зв'язував себе з ніяким політичним угрупованням. Я був свято переконаний, що В. Мороз буде тією силою, яка об'єднає нашу громаду, чого нам так конечно потрібно. Мороз запевнив мене що він не має ніяких намірів входити в близькі контакти з будь-якими групами політичного життя і що він залишиться безстороннім. Здавалося, що все проходить якнайкраще.

Так, як ми і сподівалися, до Філядельфії ми приїхали пізно. Маніфестація доходила до кінця. З хвилиною, коли люди завважили наше авто, ми почули голосні, безперервні вигуки привітання — „Слава Україні, слава Морозові!". Нарід попав у екстазу. Люди старалися доторкнутися до нього, стиснути йому руку, поцілувати крайчик його одежі. Всі плакали, сміялися, раділи, вигукували, махали руками, держали дітей високо на своїх раменах, щоб і вони могли побачити В. Мороза, деякі з них підскакували так, як це роблять діти,коли дуже радіють.

Слідували промови за промовами. Я теж підійшов до мікрофону і погратулював Філядельфійському Комітетові Оборони Мороза за його вклад у загальне старання за звільнення Мороза. Мою коротку промову я закінчив: „Тепер, коли нам вдалося з таким успіхом здобути волю для нього, коли він вже є між нами, пошануймо ми всі його найперше, як людину". Не вірю, що бодай хтось один з присутніх схопив дійсний сенс думки, що його я висловив цими словами. Я тоді вже завважив, що різні політичні угруповання поробили всякі заходи, щоб здобути собі прихильність цієї людини. Після вечері у Філядельфії, ми повернулися до Ню Йорку.

Нас поінформував Блаженніший Митрополит Мстислав, що В. Мороз погодився взяти участь в урочистих відправах в Церкві-Пам'ятнику св. Андрея і на українському православному цвинтарі в Савт Баунд Бруку, що відбудуться у неділю, 29-го квітня 1979 року. З огляду на це, ми заплянували збудити В. Мороза о год. 8-ій ранку, щоб прибути до Савт Баунд Бруку, найпізніше на год. 11-ту перед полуднем.

По дорозі додому, ми попрощали пасажирів нашого авта включно з п. М. Липовецьким з Торонто — Канада, який впросився до нашого авта під претекстом що він хоче обговорити з В. Морозом майбутню діяльність Торонтонського Комітету Оборони Мороза, який, за його словами, він очолює. Показалося, однак, що під час подорожі він не говорив з Морозом про ніщо інше, як тільки про те, що Мороз повинен перенестися до Торонто і прийняти працю редактора „Гомону України".

Опісля, коли вже всі повисідали з авта і ми залишилися вдвох, я, знаючи, що Мороз поїде з хвилюванням страхом до моєї хати, розповів йому дещо про себе,мою дружину і родину, про мій дім як також і про сусідство,в якому ми живемо. Я старався наперед познайомити його з нашими родинними обставинами і з домом, в якому він житиме певний протяг часу.

Моя дружина Марія та син Іван привітали Мороза біля дверей словами „Вітаємо". Наш пес і два коти стояли рядом і з цікавістю приглядалися новому гостеві.

Ми погостили його печеною куркою, хлібом з маслом і молоком. Боялися давати йому більше їсти, бо не знали чи його шлунок здоровий і скільки та як теж які харчі може приймати. Після цього ми разом дивилися на звідомлення на телебаченні. Більшість станцій подавали звідомлення з ранішньої пресової конференції, як також з відвідин Мороза у Філядельфії. Із цих звідомлень В. Мороз був дуже вдоволений.

Відтак я показав йому його кімнату з окремою лазничкою. Ми також дали до його кімнати годинник, при тому нагадуючи, що на другий день мусимо встати о год. 8-ій ранку, очевидно, якщо хочемо взяти участь в урочистих відправах о год. 11-ій ранку в Савт Баунд Бруку. Він погодився і ми сказали йому „добраніч". Після цього я переглянув телефонічні записки і полагодив, на мою думку, важливіші телефони.

Неділя, 29-го квітня 1979 р.

Ми почули, що В. Мороз встав о год. 6-ій ранку. Це нас приємно заскочило і ми ствердили, що в Мороза є великий запас життьових сил.

Біля 7-ої год. ранку Мороз пішов до нашого городу і кругло пів години робив руханку. Вміжчасі моя дружина приготовила сніданок — каву, бейкон і яйця, кашу, овочі та інше. Після руханки В. Мороз пішов до своєї кімнати і цілу годину не виходив. Я почав хвилюватися з огляду на програму, що була заплянована на цей день. Ми ж повинні б бути в Савт Баунд Бруку найпізніше о год. 11-ій перед полуднем. Згодом ми дізналися, що Мороз сидів у своїй кімнаті і писав. Ми наполягали на нього, щоб він скоріше вдягався, але в нього це виходило дуже поволі. Сьогодні мушу ствердити, що час не відіграє ніякої ролі в житті Валентина Мороза — в нього немає взагалі відчуття часу.

Ми поснідали і зразу поїхали до Савт Баунд Бруку. По дорозі ми ще вступили на летовище ЛяҐвардія у Ню Йорку, щоб звідтіля забрати п. Данилова.

Пан Юрій Данилів був одним з тих, до яких я телефонував попереднього вечора. У телефонічній розмові він розповів мені різні заплутані історії. Найперше сказав, що він телефонував до мене з рамени Комітету Українців Канади, а опісля додав, що він є головою Товариства Професіоналістів і Купців Канади. Як причину, чому хоче зустрітися з Морозом він подав, що хоче обговорити з ним можливість зустрічі Мороза в Ню Йорку, в найближчу середу з міністром Кафіком і трьома іншими канадськими міністрами.

Із хвилиною, кол п. Данилів сів до мого авта, він почав говорити з Морозом про все інше, тільки не про відвідини Кафіка. З огляду на те, що мені не подобалися деякі поради, які п. Данилів давав Морозові, ми впевнилися, щоб в поворотній дорозі п. Данилів сидів біля мене на передньому сидженні.

По дорозі, ми з Головної Канцелярії УНСоюзу ще забрали п. Сохана і тоді вже прямо поїхали до Савт Баунд Бруку. Редактор Антін Драган їхав своїм автом за нами.

До Церкви-Пам'ятника св. Андрея ми приїхали біля год. 1-ої по полудні. Служба Божа вже кінчалася. Під час відправи Блаженніший Митрополит Мстислав висловив своє невдоволення, що Мороза ще немає в церкві.

Коли ми переїздили, тисячі людей оплесками і вигуками „Слава Морозові!" вітали його. Вони облягали авто і це знову забрало нам багато часу. Деякі на його вид плакали, інші старалися діткнутися його в авті. Коли ми під'їхали до пам'ятника, де відправляли Молебень, Мороза особисто привітав Блаженніший Митрополит Мстислав. Він попросив Мороза відчитати спеціяльну молитву за Україну. Після Молебня, Блаженніший Митрополит забрав Мороза, щоб показати йому Музей, а опісля повів його до своєї приватної резиденції.

Вважаючи, що я особисто відповідальний за безпеку Мороза, я пішов за ними. Блаженніший Митрополит взагалі не звертав на мене уваги.

Хтось мусів сказати Блаженнішому, що на сходах його резиденції сидить Флис, бо він післав о. Ф. Істочина, який попросив мене зайти до середини, що я й зробив.

Приблизно годину Блаженніший споглядав скоса на мене, але остаточно простив мені, що я так пізно привіз Мороза на урочисті відправи. Приємна товариська атмосфера продовжувалася і під час полуденку. До нашого товариства долучилися Надія Світлична, Архиєпископ Марко,Архиєпископ Константин та ред. Сенон Снилик з дружиною.

З огляду на те, що пороблено заходи, щоб для 5-го каналу телевізійної сітки Метро Мідія, накрутити на магнітофонну стрічку слово Мороза, ми мусіли вже о год. 5-ій виїхати з Савт Баунд Бруку. Д-р Мартин Абенд, давній борець за дисидентів і за звільнення Мороза хотів на програмі згаданої телевізійної станції о год. 10-ій вечора, додати до слів Мороза свій коментар.

Ми поспішали до Ню Йорку, прямо до телевізійної студії. Д-р Абенд і зв'язковий п. Прайзендорф вже чекали на нас. Ред. Зенон Снилик перекладав і так зроблено запис на магнітофонну стрічку. Біля 9-ої год. вечора ми приїхали домів і повечеряли.

Мороз є добрий і неперебірчивий їдець. Він любить хліб з маслом, молоко, різного роду м'ясо, овочі і солодощі. Ми довідалися, що він любить спеціяльно солодощі і приписали це тому, що на протязі 13-ох років ув'язнення його організм не мав цукру. „Треба дати йому більше солодощів", — сказала моя дружина і від того часу у нас на столі все вже появлялися солодкі речі.

Вдома, я звернув увагу Мороза на цілий ряд телефонів, які наспіли в часі його присутности та які він повинен полагодити. Він вибрав важливіші і потелефонував до тих людей, включно до генерала Петра Григоренка.

Ми дивилися на телебачення, на звідомлення о год. 10-ій вечора і почули коментар д-ра Абенда. Мороз був задоволений з цього коментаря.

Після 1-ої год. ночі ми всі пішли спати. Я постановив собі, що не буду будити його вранці, щоб він досхочу виспався.

(Продовження в наступному суботньому числі „Свободи": події з понеділка 30-го квітня і дальших днів. Політичний натиск на Мороза почав збільшуватися.)

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в І-му півріччі 1979 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долярах):

	в І-му півріччі 1979	раніше	декляровано
1 М. Гадзінський /Рочестер, Н. Й./, у пам'ять своєї сестри, бл. п. Татяни Ріджвей	5,600.00	6,610.00	
2 К. і К. Лисюки /Онтаріо, Каліф./	1,500.00	500.00	8,000.00
3 Й. А. і Я. Біловуси /Варрен, Міч./	1,000.00	5,000.00	
4 Л. і О. Яцкевичі /Філядельфія, Па./	1,000.00		
5 В. Манько /Нюарк, Н. Дж./	1,000.00	137.00	
6 П. Солуха /Гатспрінгс, Арк./	1,000.00		
7 М. Клячко /Ню Йорк, Н. Й./	640.00	360.00	
8 А. Гординський /Ірвінґтон, Н. Дж./	500.00	1,400.00	500.00
9 Е. і С. Зиблікевичі, мол. /Марльтон, Н. Дж./	500.00	1,000.00	2,500.00
10 „Самопоміч", Кред. Кооп. /Філядельфія, Па./	500.00	460.00	
11 Р. Процик /Ню Брітейн, Конн./	500.00		500.00
12 І. і М. Куземські /Філядельфія, Па./	250.00	59.00	250.00
13 Р. і О. Федоровичі /Ріджайна, Саск./	200.00		
14 Р. і М. Хомяки /Вієнна, Вірдж./	100.00	200.00	
15 Т. Станько /Нюарк, Н. Дж./	100.00	50.00	
16 Д. і Р. Богачевські /Вієнна, Вірдж./	100.00		
17 А. і М. Деркач /Воррен, Міч./	100.00		
18 Й. Заліпський /Філядельфія, Па./	100.00		
19 А. Коваленко /Оак Парк, Міч./ — замість квітів на могилу бл. п. Лідії Залуцької	100.00		
У підсумках:	**1 14,790.00**	**15,776.00**	**11,750.00**

Цей список охоплює індивідуальні і збірні дари вище сто долярів. Названі дари за 1-ше півріччя 1979 р. мають, як звичайно, різне призначення, в значній більшості одначе призначені вони дароносцями на купівлю нового, більшого дому Інституту і на фундування в ньому одної (чи більше) кімнат їхнього імені. Деякі дари призначені на видавничий фонд, зокрема на фінансування одного чи більше томів, головно публікації особистого архіву Гетьмана Павла Скоропадського. Першість між дароносцями-меценатами на видавничий Фонд Інституту належала і належить досі п. Дмитрові Микитюкові (Вінниіег), який уфундував 4 томи видавничого проекту письменницької спадщини та архіву Вячеслава Липинського коштом 36,000.00 ам. долярів. Першуном у фундуванні кімнат в будучому новому домі Інституту є досі проф. Микола Гадзінський (Рочестер) в сумі 11,200.00 дол.

Дякуючи всім Вельмидостойним Дароносцям за їхню прихильність та жертвенність у 1-му півріччі 1979 р. і попередніх роках — просимо охочих скріпити матеріяльну базу нашого інституту, надсилати ласкаві дари на адресу:

EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, Inc. 1204 W. LINDLEY AVE.
PHILADELPHIA, Pa. 19141 U.S.A.

Філядельфія,
в липні 1979 р.

Дирекція Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. Вячеслава Липинського

В пам'ять незабутнього шкільного товариша

бл. п. ОМЕЛЯНА МАКОГОНА

складають на ФОНД КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Лагошняк Василь	$ 100.00
Піщанецький Василь	100.00
Кичун Василь	100.00
Кичун Богдан	50.00
Рудий Михайло	50.00
Смігуровський Володимир	25.00
Сушко Михайло	25.00

Висловлюємо глибокі співчуття Родині

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 29-го червня 1979 р., в Монтреалі, Канада, відійшла у Вічність наша Найдорожча Мамця, Бабуня, Прабабця, Сестра і Тета

бл. п.

МЕЛЯНІЯ з КЛОДЗІНСЬКИХ ГАФТАР

вдова по дир. школи Александрові, Почесна Голова ОЖЛВУ.

Цією дорогою висловлюємо щире спасибі Високопреподобним і Всечеснішим Отцям: пароховi церкви св. Михаїла о. Ігореві Мончакові, о. Василеві Бринявському та о. мітратові деканові Іванові Гаврилюкові, за відслуження поминальних Панахид та похоронних відправ, як також за їхні глибокі, змістовні проповіді і зворушливі слова прощання. Отцям: І. Мончакові і о. В. Бринявському за похоронні відправи в церкві та відпровадження домовини на цвинтар. Сердечна подяка ред. Ярославові Пришлякові за прощальні слова на цвинтарі від імені ОУВФронту.

Щира сердечна подяка всім членкиням Відділу ОЖЛіґи Визволення України за зорганізування жалобної тризни, та всім, які причинилися чи допомогли у підготовці і проведенні тризни.

Наша щира подяка Відділові ЛВУ і Об'єднанню Жінок ЛВУ за прислані вінки, та участь прапора ЛВУ на Панахиді.

Подяка за сердечні слова про бл. п. Меланію під час тризни пані Лідії Луговій, заст. голови ЛУКЖ при парохії св. Михаїла, Вп. пані Добродійці Ярославі Бринявській, голові Відділу ОЖЛВУ, пані Марії Давидович, панові Григореві Ощипкові, голові Осередку СУМ, та о. В. Бринявському за переведення цієї тризни.

Сердечну подяку складаємо всім, які численною своєю участю в похоронних відправах віддали останню прислугу Покійній Мелянії та за їх вислови співчуття.

Зокрема ми глибоко вдячні всім приятелям, знайомим і друзям, які піддержали нас морально у хвилинах нашого найбільшого болю і смутку.

Засилаємо сердечну подяку організаціям, приятелям, знайомим, які прислали вінки та квіти і щедрі пожертви на добродійні цілі, як нев'янучий вінок по бл. п. Мелянії, як також на Служби Божі і молитви.

Замість квітів у пам'ять Покійної Мелянії жертвували на українську пресу — $ 155.00, на допомогу родинам політичних в'язнів — 750.00, Фонд Оборони України — 100.00, на Фонд Патріярхату — 100.00 та Служби Божі — 50.00. Разом — $ 1,155.00.

Дякуємо всім за їхні молитви, пожертви і пошану, яку виявили Покійній.

Нехай Всевишній нагородить Вас всіх своїми ласками.

Прийміть наше щире українське Спасибіг.

У великому смутку:

дочка — Анна Сливинська з мужем Володимиром
дочка — Евстахія Андрухів з мужем Миколою
внук — Андрій Андрухів з дружиною Юлією
внук — Зенон Сливинський з дружиною Попі і дочкою Амендою
внучка — Леся Андрухів-Робінсон з мужем Брaеном
внучка — Оксана Андрухів
брат — Іван Клодзінський
сестра — Евстахія з Клодзінських-Снилик
сестрінок — Зенон Снилик з дружиною Ярославою і дочкою Христиною
братаниця — Ірена Клодзінська-Ірвін з сином Джоном
Ближча і дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Протопресвітера

Д-ра ЯКОВА КОСТЕЦЬКОГО

відбудеться

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

В СЕРЕДУ, 25-го липня 1979 р.

о год. 8:30 ранку

в Церкві Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо помолитись за спокій Його Душі

Родина

ГОЛОВНА УПРАВА СУВА І БРАТСТВО ЗАЛІЗНИХ

із глибоким смутком повідомляє, що дня 17 липня 1979 р. спочив у Бозі

протопресвітер отець МИКОЛА ЛИТВАКІВСЬКИЙ

народжений 12. 6. 1898 року на Київщині, Україна Сотник Армії УНР і командант штабу 3-ої Залізної Дивізії

Висловлюємо Родині Спочилого та і Побратимам по зброї своє глибоке співчуття

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ДАЛЕКІ МОГИЛИ

моєї дорогої Матері

ҐЛІКЕРІЇ ЛУЦИК

яка упокоїлася 21 січня 1978 р. в Самборі, і мого брата

ПЕТРА А. ЛУЦИКА

який упокоївся 13 січня 1977 р. у Ветерсфілді, Конн.

СКЛАДАЮ 100 (СТО) ДОЛЯРІВ на потреби Інституту Липинського у Філядельфії.

ОЛЬГА ФЕДОРОВИЧ
Ріджайна, Саск., Канада

Зустріч з генералом С. Андруником

Генерал Степан Андруник розмовляє з д-ром Остапом Сокольським, головою торонтонського Відділу КУК.

Торонто (КУК). — До Президії цьогорічних святкувань-фестивалю в старому військово-оборонному укріпленню „Форт Йорк" у Торонто, запрошено голову торонтонського Відділу Комітету Українців Канади д-ра Остапа Сокольського. В склад цієї Президії входили дипломати різних країн, запрошені гості та комадири різних канадських військових формацій.

Участь у дефіляді-перемарші брали військові частини двох військових канадських баз Трентону та Бордену, Кінна Ґвардія генерала губернатора Канади, Королівські Канадські Піонери, Королівський Реґімент Канади, Квінс Йорк Ренджерс — Перший Американський Полк, 48-і Гайлендери Канади, Квінс Овн Райфелс, Королівсько-Канадські Морські Кадети, Даферін Райфелс, Кінґ Роял Йоркерс і Форт Йорк Ґардс, а дефіляду цих частин відбирав бригадир-генерал Степан Ф. Андруник.

Після дефіляди генерал А. МекҐінес, голова Торонтонського Історичного Товариства представив генералові Андруникові пойменно всіх членів президії, і немале було здивування присутніх, коли ген. Андруник із д-ром Сокольським завів розмову українською мовою. Із зацікавленням, не розуміючи про що йде мова, слідкували присутні за розмовою двох українців, яка затягнулася довго так, що зупинила дещо програму дня.

Генерал Степан Андруник, який дуже добре володіє українською мовою в слові і письмі родився в Альвена, в провінції Саскачеван 1923 року і після закінчення учительської Школи в Саскатуні, один рік учителюючи, зголосився добровільно, як стрілець до канадської армії в 1942 році. Рік пізніше по закінченні старшинської школи його вже як підпоручника вислано до Англії та опісля він брав участь в боях в Італії та північнозахідній Европі. Після війни він залишився в армії — в армійському штабі та Англії, як вимінний старшина. Вищу старшинську школу покінчив у 1956 році в Кінґстоні, а опісля служив в Калгари, — Альберта, Вікторія — Бритійська Колюмбія та Німеччині. У 1966 році його вислано до Танзанії. Повернувшись, він був спершу командиром Онтерійської Військової Округи, а в 1972 році його вислано до Польщі — Варшави, як канадського військового аташе. Повернувшись до Канади ген. С. Андруник відійшов від активної військової служби в 1975 році і його спершу назначено заступником, а сьогодні він є командиром Центральної Округи Міліції — Резерви.

Він отримав Канадську Військову Декорацію та Орден Військової Заслуги, за його особливу старшинську службу.

Зустріч з генералом Степаном Андруником була приємною несподіванкою і можна бути певним, що такі зустрічі нашої громади із цим заслуженим українцем вояком-генералом Канадських бройних Сил, який тепер перебуває в Торонто, будуть частіші.

Пластовий табір „Золота Булава" відбувся в Канаді

Торонто. — У суботу, 30-го червня відбулося відкриття крайового табору юначок „Золота Булава". „Золота Булава" — це вишкіл юначок — провідниць з усіх станиць в Канаді. Цьогорічний табір відбувався в околиці Варшави в Онтаріо над Індіянською рікою. Коменданткою табору була голова КПС, пл. сен. Дарія Даревич. У проводі: Булавна УПЮ-ок ст. пл. Анна Шиптур, ст. пл. Наталка Рева і Мотря Гарух. До табору майже щодня доїжджали допомагаючі пластуни і пластунки, спеціялісти у своїх ділянках. Головним завданням табору — допомогти юначкам пізнати свої провідницькі вмілості, розвинути їх і зрозуміти суть провідництва в гуртку і курені юначок.

Закриття вишкільного табору відбулося у неділю, 8-го липня.

„Золоту Булаву" організує щодва роки Крайова Пластова Старшина в Канаді.

На „Вовчій Тропі"...

(Закінчення зі стор. 1)

пл. сен. Степан Шишка.

Духова опіка таборів є в руках пластового капеляна, пл. сен. о. Богдана Смика з Ютики, Н. Й. Також на таборі перебуває о. Николай Кекіч та ст. пл. о. Тарас Лончина.

Лікарська опіка є під наглядом д-р Олександра Якубовича при допомозі медсестри п-і Олі Роман та її помічниці п-і Бокало.

Кухня є під зарядом пані Христини Куйбіди. Адміністратором під час таборів є п. Михайло Савицький.

У неділю, 22-го липня, відбудеться на „Вовчій Тропі" День Пластуна-Пластунки. Всі табори з великим запалом підготовляються до цього свята. Цей день буде ще знаменний тим, що під час програми свята відбудеться урочисте введення в уряд вдруге новообраного Начального Пластуна, пл. сен. Юрія Старосольського.

Мистецька виставка Наталії Стефанів у Філядельфії

Заходами Об'єднання Мистців Українців в Америці, Відділ у Філядельфії та 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги, влаштовано у Філядельфії від 19-25 травня ц. р., виставку малярських і керамічних праць сеньйорки українських мистців, Наталії Стефанів, за роки 1941-1979. Виставка відбулася у просторій залі УСО „Тризуб".

Голова 20-го Відділу СУА, інж. Лідія Дяченко попросила відомого мистця і керівника місцевої Студії проф. Петра Мегика відкрити виставку. Проф. П. Мегик у своєму слові накреслив життьовий і мистецький шлях Наталії Стефанів.

„Великий вплив на її замилування до малярства, — говорив проф. П. Мегик, — у її юні роки мав мистець О. Курилас, а розвинули його такі мистці, як: О. Кульчицька, М. Михалевич, А. Малюца й інші, які вчили на Образотворчих Курсах при Інституті Народної Творчости у Львові, в роках 1942-1944.

Студії кераміки, після приїзду до Америки вона почала в Сити коледжі в Лос Анджелесі, Каліфорнія, а продовжувала їх у мистецькій школі при Темпл університеті, у Філядельфії. Тут поглибила вона різні дисципліни мистецтва та вивчала й удосконалювала техніку керамічного мистецтва.

У роках 1958-1963 бачимо її на пості вчительки кераміки в Українській Мистецькій Студії у Філядельфії.

Від початку існування Об'єднання Мистців Українців в Америці, стала його членом, включаючись таким чином у працю образотворчого мистецтва, беручи участь у збірних виставках ОМУА в Ню Йорку й Філядельфії, а також у збірних виставках 64-го Відділу СУА.

Від Марійської Дружини пань, що діє при церкві Царя Христа, на Найставні, де знаходиться копія чудотворної зарваницької Ікони Богоматері кисти Петра Андрусева, вітала свою довголітню членку з її новим мистецьким досягненням, у заступстві голови В. Ценко — Я. Збир-Лободич, вручаючи мисткині китицю весняних квітів. Квітами привітали її також члени родини.

Видимо зворушена виявами пошани й любови Н. Стефанів сердечно дякувала проф. П. Мегикові за слово, паням 20-го Відділу СУА за підготову виставки, Марійській Дружині пань за пам'ять, родині за тепле відношення до неї та допомогу у технічному влаштуванні виставки. Зокрема дякувала присутнім за численну участь, між якими були отці митрати, колишні побратими по зброї чоловіка мисткині, бл. п. полк. Гната Стефанова, відомі філядельфійські мистці: П. Капшученко, Р. Василишин, В. Сімянців, С. Рожок, В. Дорошенко й інші, а з Парижу був О. Мазурик, який водночас виставляв свої мистецькі праці в залі Пластового Дому.

На виставці Наталії Стефанів можна було оглянути менших і більших розмірів: олії, темпери, пастелі, акварелі, а також кераміку. Привертали до себе увагу цікаві портрети та милували очі чарівні краєвиди й квіти.

Напрям у малярстві Н. Стефанів, — за її словами, — наскрізь реалістичний, а індивідуальний вислів оснований на народних мотивах, зокрема в кераміці.

Любителі мистецтва мали нагоду не тільки подивляти, але й закупити картини, що їм найбільше припали до вподоби.

Наталія Стефанів відома не лише як мистець-маляр, але також як громадська діячка, яка своїм непересічним тактом й особистою культурою, здобула признання і пошану в організаціях, в рядах яких довгі роки працювала і працює.

Годиться згадати, що з приводу мистецької виставки Наталії Стефанів, видано дуже дбайливо й елеґантно каталог, в якому поміщено її життєпис і три репродукції праць.

Пані 20-го Відділу СУА вгощували присутніх вином і солодким, при чому була нагода обмінятися думками та поділитися пережитими враженнями із цікавої мистецької виставки.

Марія Харина

Брентфорд відзначив 50-річчя ОУН

У неділю, 20-го травня ц. р., заходами й старанням Відділу ЛВУ — український Брентфорд у Канаді, відзначив окремим концертом — 50-річчя з дня постання Організації Українських Націоналістів.

Святковим Христос Воскрес — мішаний хор із Гамільтону під керівництвом Макара Сушка, почав свій виступ, а мгр Василь Бородач, відкриваючи імпрезу, попросив присутніх встати з місць і хвилиною мовчанки — вшанувати всіх тих, які впали на полях нашого змагу в рядах ОУН. Відтак Богдан Матвіїв відтрубів на трембіті вояцьку поминальну арію поклону поляглим.

Диригент хору „Дніпро" Макар Сушко, знає добре своє співацьке діло. Він вивів на сцену симпатичний гурт співаків, які причарували публіку своїми голосами. Сам диригент, своїм вирівняним і самопевним заспівом кількакратно презентував себе у формі вирівняного соліста. У сольових виступах і дуетах добре співала Лідія Левинська, а Оксана Сушко — доня диригента у пісенному заспіві в арії „Зелене жито" заслужено збирала довготривалі оплески публіки й поцілунок — признання батька-диригента. Дуже добре вив'язався теж і Роман Сушко у фортепіяновім акомпаньяменті.

Пісенна тематика святкової програми дуже влучно підходила до поважного характеру відмічуваної річниці. Треба погратулювати Розалії Піх за добре віддання деклямації поета Вереса: „Чупринці".

Реферат інж. М. Барабаша був виголошений у легкій та популярній формі з виразним мемуарним забарвленням й тому присутні вислухали його уважливо. З реферату напевно залишився у слухачів величний образ української героїки нашого покоління, що його вивела на далекобіжні шляхи нашої історії — Організація Українських Націоналістів.

Нам тут в Брентфорді було дуже приємно вітати наших сусідів та друзів з Ватерфорду й Кембріджу, які приїхали до нас, щоби з нами віддати салют цій великій рушійній силі українського народу, яка все ще стоїть в аванґарді нашого невпинного маршу до волі й незалежности України.

У заключному слові парох Брентфорду о. Степан Столярчук підкреслив доцільність такої імпрези й подякував хористам, диригентові та доповідачеві за вміле виведення програми. Відспіванням українського національного гимну закінчено цю вдалу імпрезу.

Допомогли пані з місцевого Відділу ЛУКЖ у підготові перекуски для хористів, а Гриць Піх, Василь Вівчарук та інші полагоджували адміністративні і господарські проблеми, зв'язані з влаштуванням імпрези.

Василь Бородач

Четвертий Крайовий З'їзд Об'єднання Лемків Канади

Об'єднання Лемків Канади відбуло свій Четвертий Загальний З'їзд 20-го травня ц.р. у Торонто. З'їздом проводила президія у складі: С. Баб'як — голова, Я. Вайда — секретар і М. Маслей — член.

З'їзд цей перейде до історії як важлива подія у житті організації, тому що тут дійшло до скріплення лемківської спільноти в Канаді, через усунення непорозумінь посталих з приводу купна Оселі Лемківщина. Належить висловити сподівання що новообрана Крайова Управа ОЛК вестиме організацію на правильний шлях її діяльности — для добра нескореного українського народу і його невід'ємної частини Лемків та окупованої Лемківщини. Закликаємо усіх Лемків, яким близька і дорога їх Лемківщина, а тим самим Україна — включитися в ряди ОЛК і працювати для нашого спільного добра.

Нову Крайову Управу ОЛК очолив інж. Максим Маслей, його заступниками обрано: Стефана Баб'яка, Петра Шмайлу, Петра Лостовського і Омеляна Тимчишина, секретарем обрано Івана Оленича, скрабником Дмитра Чабана, культосвітнім референтом Миколу Карпія, організаційним референтом Володимира Сибидла, вільним членом — Теодора Ґулича. Контрольну комісію очолив Ілько Пінчак а Товариський суд — Теодор Колос.

З'їзд, участь у якому взяло 36 делеґатів, прийняв відповідні резолюції.

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА...

(Закінчення зі стор. 2)

смерти гетьмана Пилипа Орлика не перестав існувати тодішній український екзильний уряд. Я говорив про це саме у вступній промові на відкритті 6-ої Сесії УНРади в 1967 році. Я говорив тоді про те, що якби не перестала існувати мазепинсько-орликівська еміґрація десь в першій половині 18-го століття, то може Москва не посміла б тоді зліквідувати оту хоч видимість української державности (бо ще перед тим усім рядила в Україні т. зв. Малоросійська Колеґія) в образі гетьманщини. Ліквідація гетьманщини збігається приблизно в часі із зникненням мазепинсько- орликівської еміґрації. І якби тепер, у 20-му столітті, не було Державного Центру й екзильного Уряду УНРеспубліки, то може уже давно Москва зліквідувала б й оту нещасну УССР, оту видимість і фікцію української державности, що являє собою в дійсності російську колонію.

Звичайно, ідею української самостійности плекають тут у вільному світі також різні політичні й інші організації. Але чому ж ми маємо відмовлятися від найбільшого здобутку Української Національної Революції, екзильного українського Уряду, що колись діяв на українській території і має пересмство від парляментів і урядів з Києва?! Державний Центр УН-Республіки — як про це було багато постанов і заяв — передасть всі свої повновластя, що походять з Києва, справжньому українському Урядові і справжної самостійної і соборної нашої держави, коли такий уряд постане в момент вирішальних подій у Києві. Але, перед таким переданням своїх повновластей наш екзильний, і то леґітимний, уряд зможе ще прислужитися українській справі: і на міжнародному форумі, ставлячи ясно і без усяких недоговорень справу української незалежної державности, і для українців на Батьківщині, бо саме його існування може заплідити думки і дії отих різних революційних комітетів, які можуть виникнути окремо десь в Одесі, Полтаві, Чернівцях чи у Львові. Екзильний Уряд закличе тоді оті всі можливі революційні комітети з'єднатися, вислати своїх делеґатів до Києва і висунути відразу — без жадних шукань чи вагань — ідею української самостійної і демократичної державности.

Ось для чого, головним чином, потрібний нам Державний Центр й екзильний уряд. І якщо цього хтось не усвідомлює, то я мушу, на жаль, ствердити, що в цьому неусвідомленню криється брак державницького підходу до української національної справи. Це наша найбільша біда!

Я вже докладно не знаю, скільки років я працюю в системі Державного Центру. Останні 22 роки я виконував т. зв. провідні обов'язки — чи то як голова Уряду, чи то як президент. Я працював по мірі сил, як уважав за потрібне для добра справи. На цьому місці хочу скласти велику подяку за їх працю всім моїм співробітникам — Віцепрезидентові, Голові і членам Уряду, а також усім вам, тут присутнім і неприсутнім, які на місцях жертовно підтримували нас в нашій тяжкій праці, без чого ми не могли б виконувати наші обов'язки.

Звичайно, в моїй праці я допускався різних помилок, до чого признаюся. Хто не помиляється? — хіба той, хто взагалі не працює! Але якщо мені закидають, що я хочу бути за всяку ціну президентом, і то „досмертним" президентом, то це не відповідає правді. Моя праця давно вже, як каже приповідка, „сидить мені у печінках". Недавно, про що вже багато знають і про що вже, здається, десь у газетах писали, я хотів, щоб пост президента перейшов до рук молодого і достойного українця. На жаль, ці заходи не дали ще позитивних наслідків.

В останній рік були пороблені деякі навіть драстичні заходи у внутрішньому житті Державного Центру, хоч ці заходи ані на йоту не відходили від приписів Тимчасового Закону. Але ці заходи були пороблені лише для того, щоб запевнити стабільність Державного Центру на майбутнє і щоб запевнити працездатність його органам. Тепер ви, члени Національної Ради, можете нас судити і відповідно діяти. Я можу сказати лише одне: що і як не сталося б, але на моє глибоке переконання Державний Центр й екзильний Уряд будуть далі існувати і діяти!

(Ця промова, виголошена вільно, була відтворена в скороченні з пам'яті і з запису на магнітофонній стрічці).

Мюнхен

(Кінець)